

Корисна модель відноситься до медицини, а саме до пульмонології.

Внаслідок бронхозапальних процесів у дихальних шляхах відбувається окислювальний стрес - порушується співвідношення показників системи перекисного окислювання ліпідів - антиоксидантного захисту (ПОЛ-АОЗ). Для антиоксидантної терапії в комплексному лікуванні бронхозапальних процесів використовувався кверцетин [Долинська М.Г. Клініко-патогенетична характеристика і лікування хворих на хронічний обструктивний бронхіт з супутньою ішемічною хворобою серця: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. 14.01.02 / Луганськ. держ. мед. ун-т. - Луганськ, 1999. - 20с.].

Недоліком використання препарату кверцетин є достатньо вузький діапазон дії препарату - корекція лише стану ПОЛ-АОЗ.

Мета запропонованого нами способу - корекція окислювального стресу дихальних шляхів за допомогою препарату Теком (епадол) [Омега-3 ПНЖК. Новый лекарственный препарат Теком / АМН України, Ін-т фтизіатрії і пульмонології; Под ред. Ю.И. Фещенко, В.К. Гаврисюка. - К., 1996. - 124с.]. Препарат Теком має значно ширший, ніж кверцетин, діапазон дії: крім властивості пригнічувати активність ПОЛ та активізації АОЗ, Теком має протизапальний, антиагрегантний, імуномодуючий, вазо- і бронходилататорний ефекти [Перспективы применения омега-3 полиненасыщенных жирных кислот в пульмонологии и фтизиатрии / Гаврисюк В.К., Морозова Н.А., Лещенко С.И., Ячник А.И., Дзюблик А.Я., Яхница Т.В., Гончар Е.С. // Укр. пульмон. журн. - 2003. - №2. - С.140.].

Суть корисної моделі полягає в тому, що під час бронхолегеневого запалення відбувається розвиток антипрооксидантного дисбалансу з накопиченням в біологічних середовищах організму, у т.ч. у конденсаті вологи видихуваного повітря (КВВП), - високотоксичних продуктів ПОЛ і пригнічення системи ендogenous АОЗ, тобто має місце окислювальний стрес у дихальних шляхах. Для корекції окислювального стресу нами запропоновано використовувати препарат Теком.

Препарат Теком, розроблений в НДІ фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського АМН України, містить 43% суміші ейкозопентаєнової та докозагексаєнової жирних кислот, має дозвіл Фармакологічного комітету МОЗ України для клінічного застосування). Оцінка корекції дихального стресу під впливом терапії Текомом проводилася шляхом визначення показників ПОЛ-АОЗ та їх співвідношення у конденсаті вологи видихуваного повітря (КВВП) хворих з наявністю бронхолегеневого запалення до лікування в період загострення та при виписуванні зі стаціонару.

Новим у пропонуваній корисній моделі є використання препарату Теком для корекції окислювального стресу саме у дихальних шляхах.

Дослідженню підлягали 40 хворих на хронічний обструктивний бронхіт. Під час роботи у КВВП пацієнтів за опублікованими методиками для визначення малонового діальдегіду у сироватці крові (Камышников В.С., 2000), визначались показники загальної оксидантної та антиоксидантної активності і їх співвідношення. Усі хворі були розподілені на 2 групи: 1 групу (20 хворих), яка отримувала базисну терапію, і 2 групу, в якій до базисної терапії додавався препарат Теком (епадол) у дозі 1,0г чотири рази на добу протягом місяця. Дослідження проводились до та після лікування.

У здорових осіб результати досліджень показали, що показники оксидантної і антиоксидантної активності КВВП складали відповідно $(0,1\pm0,18)\%$ і $(8,1\pm0,3)\%$, співвідношення показників $(0,012\pm0,010)\%$.

В умовах базисної терапії у хворих 1 групи визначалась тенденція до зменшення у активності оксидантних і антиоксидантних процесів. Так, у хворих указаної групи в зазначені терміни перебігу захворювання показники залежали від ступеня виразності ендобронхіту (катаральний, катарально-гнійний та гнійний відповідно). Так, у хворих з катаральним ендобронхітом у періоді загострення захворювання та при виписуванні зі стаціонару показники складали відповідно $(6,9\pm0,5)\%$ і $(1,5\pm0,01)\%$, у здорових осіб - $(0,10\pm0,18)\%$, $P<0,05$, $(14,4\pm1,0)\%$ і $(10,2\pm0,7)\%$ $(8,1\pm0,3)\%$ $P<0,05$, співвідношення показників $(0,48\pm0,03)$ і $(0,15\pm0,01)$ $(0,012\pm0,010)$, $P<0,05$, при катарально-гнійному - $(16,9\pm1,5)\%$ і $(5,9\pm0,4)\%$, $(20,4\pm1,8)\%$ і $(12,0\pm0,9)\%$ $(0,83\pm0,05)$ і $(0,49\pm0,03)$, $P<0,05$, при гнійному ендобронхіті - $(26,0\pm1,9)\%$ і $(12,5\pm1,0)\%$ $(P<0,05)$, $(23,0\pm1,8)\%$ і $(15,3\pm1,9)\%$ $P<0,05$, $(1,13\pm0,07)$ і $(0,82\pm0,05)$ $(P<0,05)$. Сумарно у даній групі у зазначені періоди перебігу захворювання показники складали $(15,7\pm1,3)\%$ і $(5,9\pm0,3)\%$ $(P<0,05)$, $(19,1\pm1,6)\%$ та $(12,2\pm1,1)\%$ $(P<0,05)$, $(0,82\pm0,05)$ і $(0,48\pm0,04)$; $(0,012\pm0,010)$, $P<0,05$.

У пацієнтів 2 групи позитивні зміни показників були виражені у значно більшій мірі і після завершення лікування складали, відповідно, $(2,9\pm0,1)\%$, $P<0,05$, $(11,2\pm1,0)\%$, $P<0,05$ і $(0,25\pm0,01)$, $P<0,05$. У хворих з катаральним ендобронхітом внаслідок лікування відбулось відновлення должних показників: у періоді загострення захворювання і при виписуванні зі стаціонару такі складали відповідно $(5,9\pm0,6)\%$ і $(0,3\pm0,01)\%$, $(14,5\pm1,1)\%$ і $(12,1\pm0,9)\%$, оксидантно-антиоксидантний індекс - $(0,41\pm0,03)$ і $(0,020\pm0,001)$, $P<0,05$. При катарально-гнійному ендобронхіті ефект був менше виразним $(15,9\pm1,3)\%$ і $(5,0\pm0,4)\%$, $(21,5\pm1,9)\%$ і $(13,4\pm0,9)\%$, $(0,74\pm0,03)$ і $(0,37\pm0,02)$, $P<0,05$. У хворих на гнійний ендобронхіт позитивні зміни показників були незначними $(25,9\pm2,3)\%$ і $(10,2\pm1,0)\%$, $P<0,05$, $(24,2\pm1,9)\%$ і $(14,5\pm1,0)\%$, $P<0,05$, $(1,07\pm0,07)$ і $(0,70\pm0,05)$, $P<0,05$. Оксидантно/антиоксидантний індекс у пацієнтів, що лікувалися Текомом, при катаральному та катарально-гнійному ендобронхіті до моменту завершення лікування був достовірно $(P<0,05)$ меншим, ніж у 1 групі, відповідно, - $(0,15\pm0,01)$ і $(0,020\pm0,001)$, $(0,49\pm0,03)$ і $(0,37\pm0,02)$. При гнійному характері запалення різниця була несуттєвою $(0,74\pm0,03)$ і $(0,70\pm0,05)$.

Таким чином, запропонований нами спосіб корекції окислювального стресу дихальних шляхів за допомогою препарату Теком є високоефективним при лікуванні запальних бронхолегеневих процесів.